

THE IMPACT OF SIGNING DCFTA FOR FOREIGN TRADE OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

IMPACTUL SEMNĂRII DCFTA PENTRU COMERȚUL EXTERIOR AL REPUBLICII MOLDOVA

PLĂMĂDEALĂ Olivia, studentă, Specialitatea: EMREI

Academia de Studii Economice din Moldova

Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61, www.ase.md

e-mail autor: plamadeala61@mail.ru

***Abstract:** This research analyzes the impact of the signing of the DCFTA between Moldova and the EU on trade flows to the CIS and EU market. The purpose of the project was to determine the consequences of this agreement and its need for our economy. Are listed the reforms implemented following the establishment of the trade partnership with the European Union. Also, are identified some projects of EU financial support in Moldova. The objective of the paper was to demonstrate the positive and negative parts of DCFTA during 6 years after signing the agreement.*

***Key words:** partnership, trade, agreement, DCFTA.*

JEL CLASSIFICATION: F1

INTRODUCERE

În iunie anului 2013 între Republica Moldova și UE a fost semnat Acordul de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător DCFTA sau ZLSAC care presupunea liberalizarea fluxurilor comerciale pe piețele părților semnatare prin excluderea taxelor vamale. Pentru mulți economiști apare întrebarea despre efectele acestui acord asupra economiei țării noastre, pentru că apar tot mai multe păreri despre influența negativă a DCFTA asupra suveranității Moldovei, a relațiilor ei cu CSI și însăși a descreșterii exportului în raport cu importul din UE pe piața națională. Pe parcursul lucrării va fi demonstrat că toate obiectivele urmărite de DCFTA în privința dezvoltării economice, tehnologice și a calității produselor se îndeplinesc cu succes.

Cercetarea dată își schițează unele obiective prioritare ca:

- Enumerarea reformelor introduse după semnarea DCFTA;
- Efectuarea analizei a proiectelor de sprijin financiar;
- Analiza situației comerciale a Moldovei până și după semnarea DCFTA cu părțile membre ale UE și CSI.

Ca obiect de studiu al cercetării este luat fluxul comercial între Republica Moldova cu UE.

Ca metodă principală de studiu, s-a folosit analiza conceptuală, atunci când s-a analizat noțiunea de DCFTA, prin consultarea surselor de literatură specializate.

La fel, în lucrare sunt incluse și analizele statistice a evoluției dinamicii fluxurilor comerciale ale Moldovei cu UE și CSI.

CONȚINUTUL DE BAZĂ

În mai multe surse putem găsi păreri referitor la semnarea DCFTA în Moldova și a impactului lor asupra țării noastre.

- Zona de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător (ZLSAC) este un acord între UE și Republica Moldova care urmărește o relație comercială preferențială, bazată pe condiții mutual avantajoase, acordând fiecărei din aceste părți un acces mai bun pe piață, decât ce este oferit altor parteneri de comerț. Acordul de Liber Schimb urmărește eliminarea taxelor vamale de import (și export, dacă există) în comerțul produselor între aceste părți.[1, P-1]
- După Speranța Olaru „componentele cheie ale DCFTA – liberalizarea comerțului cu mărfuri și servicii, introducerea standardelor sanitare și fitosanitare (SPS), măsurile de facilitare a

comerțului înlăturarea barierelor din spatele granițelor vor începe să aibă un impact enorm asupra economiei moldovenești.[2, P-108]

- Potrivit EU4Business „structura și prevederile Acordului DCFTA acoperă cele mai importante aspecte ale funcționării economiei moldovenești. Acordul antrenează țara într-un proces amplu de reforme interne, inspirate din cele mai bune practici europene și sprijinite cu asistență tehnică și financiară din partea UE și a statelor europene.” [3, P- 3]

După semnarea DCFTA în Republica Moldova a apărut necesitatea de implementare a anumitor reforme pentru a face tranziția dezvoltării comerciale mai eficientă. Astfel a devenit posibilă eliminarea completă a tuturor taxelor de import și interzicerea taxelor de export, pentru toate produsele UE. La fel, acordul prevedea respectarea anumitor reguli tehnice care putea micșora poluarea mediului ambiant, subliniind și necesitatea dezvoltării durabile a statului. Au fost introdusele noile reguli pentru dezvoltarea fito-sanitară a producției și însăși cerințele speciale care țin de calitatea mărfurilor prestate de către Republica Moldova în UE.

Un punct important al semnării DCFTA a constat și în tendința EU de a susține financiar implementarea tuturor prevederilor ale acordului pentru a spori tranziția comercială a Moldovei. Astfel cele mai recente și mai valoroase proiecte de susținere sunt enumerate în Tab.1.

Tab.1 Clasamentul celor mai recente proiecte de susținere a UE în Moldova

Denumirea proiectului	Durata proiectului	Finanțarea proiectului
1. Contractul de reformare sectorială	2014-2018	EUR 16 040 000
2. Asistență tehnică pentru implementarea DCFTA în Moldova	2015- 2017	EUR 2 258 405 83
3. Sprijin pentru implementarea DCFTA în Moldova	2013-2017	EUR 1 972 000
4. Facilitatea DCFTA de sprijin al IMM-urilor	2014- 2024	EUR 10 220 000
5. Suport în cadrul Calității Infrastructurii în Contextul DCFTA	2017-2020	EUR 3 683 800

Sursa: Elaborat de autor în urma cercetării proprii

Anume aceste proiecte au permis dezvoltarea mai rapidă a Moldovei și acomodarea la noile reguli introduse pentru a corespunde nivelului de dezvoltare în cadrul practicării comerțului exterior. Însăși după implementarea granturilor date, cât la nivel economic, atât și la cel tehnologic, evoluția țării este destul de rapidă. La fel, respectarea prevederilor Dezvoltării Durabile a stimulat societatea să-și modeleze atitudinea sa față de mediul înconjurător, promovând ecologizarea lui.

Prin analiza statistică am dedus că cele mai exportate produse agricole în UE sunt: produsele cerealiere, fructele și legumele, băuturile și tutunul, semințele. La fel cele mai exportate unități industriale sunt: articole textile, echipament pentru transport, mobila, îmbrăcăminte. Analizând trendul de creștere ale exporturilor pentru aceste mărfuri în UE, am constatat că după semnarea acordului ele se află în continuă creștere. La fel, ponderea categoriilor produselor industriale exportate înainte de implementarea DCFTA constituia 63%, iar după semnare 60%. Ponderea produselor agricole până la semnarea acordului era de 25%, iar după s-a modificat la 27%. Astfel putem constata că DCFTA nu a modificat semnificativ tradiția exportului moldovenesc, păstrând prioritatea produselor industriale, urmate de cele agricole.

După efectuarea analizei a celor mai importate produse comerciale am constatat că printre primele din categoria agro-alimentară se află: crustaceele și peștele, fructele citrice, ceaiul, cafeaua, iar din categoria industriale cele mai importate sunt: articole prelucrate din metal, metale neferoase, mașinile industriale de uz special. La fel, ca și exportul, importul produselor industriale se află pe primul loc modificându-se de la 57% la 53%, iar produsele agricole se află pe locul doi, fluxul lor schimbându-se de la 35% la 37%.

Analizând evoluția comerțului, a exporturilor și a importurilor dintre Moldova și UE, am constatat că trendul exporturilor din 2008 se află într-o creștere continuă, iar trendul importului a fost perturbat de criza din 2009 și de Furtul Miliardului.

Drept unul dintre obiectivele impuse de proiect a fost analiza comerțului Republicii Moldova prin comparația între fluxul UE și CSI.

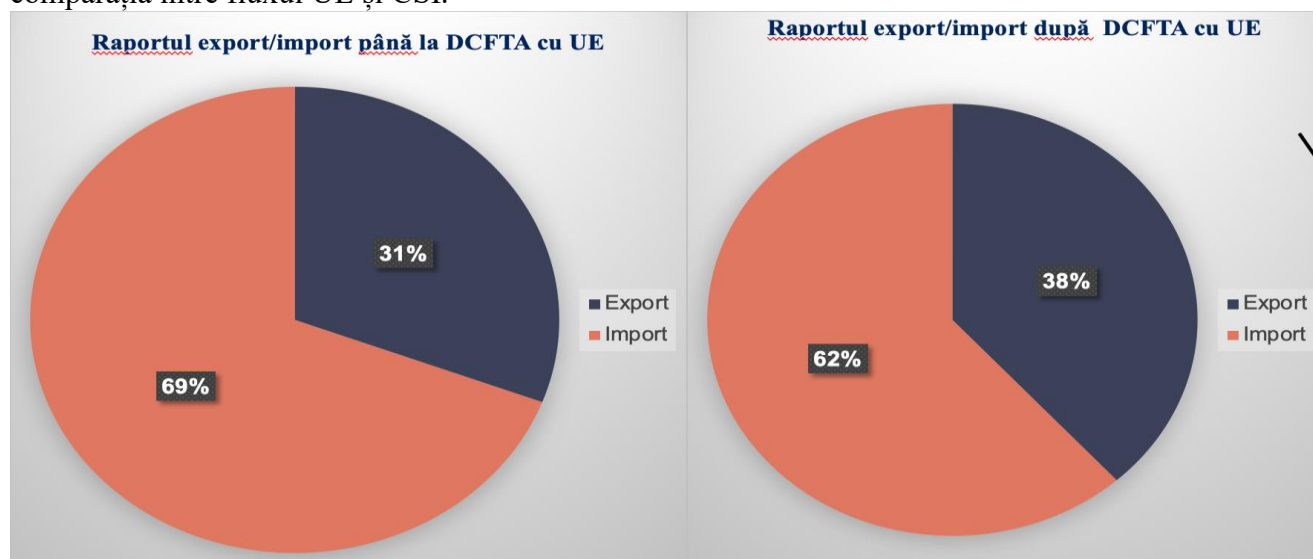

Fig. 1. Raportul fluxului de import și export a Moldovei cu UE până și după DCFTA

Sursa: Elaborat de autor în urma cercetării a Băncii de date statistice a Moldovei

Prin datele statistice colectate și afișate în Fig.2 am constatat că cât până la semnarea DCFTA, atât și după aceasta importul depășește exportul cu circa 40 %, doar că după implementarea acordului rata s-a modificat cu 7% în favoarea exportului Moldovei. Chiar dacă fluxul produselor importate de pe piața UE este mai mare ca cel al produselor exportate, am determinat că acest fapt nu este o problemă economică pentru țara noastră, fiindcă piața UE este una mai diversificată, cu niște produse de o calitate mai înaltă, de care noi putem beneficia fiind scutiți de taxe vamale.

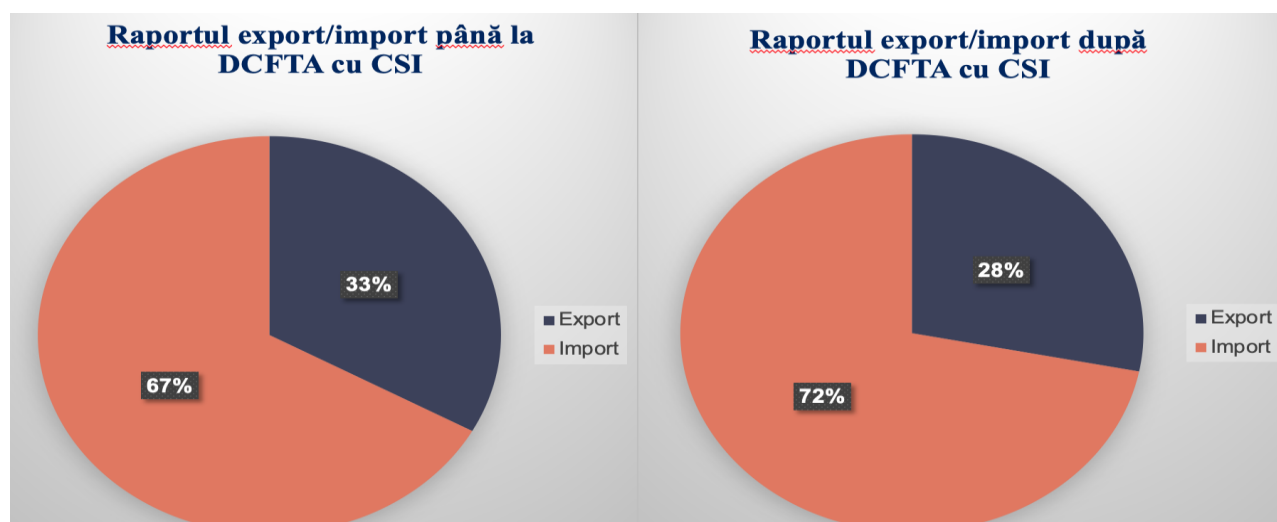

Fig.2. Raportul fluxurilor comerciale a Moldovei cu CSI până și după semnarea DCFTA

Sursa: Elaborat de autor în urma cercetării a Băncii de date statistice a Moldovei

Conform diagramei din Fig.3 am constatat că raportul comercial al Moldovei cu CSI s-a schimbat de la 67% la 72% în domeniul importurilor și de la 33% la 26% în domeniul exporturilor. Chiar dacă raportul procentual în cazul dat este în favoarea CSI aceasta nu va însemna o situație nefavorabilă pentru Republica Moldova, întrucât în diagramele Fig. 4 putem observa că după semnarea DCFTA

fluxurile de export a Moldovei au fost reorientate spre piața UE majorându-se de la 55% la 75%. La fel, precum și exportul, importul de pe piața UE la fel a crescut de la 57% la 66%.

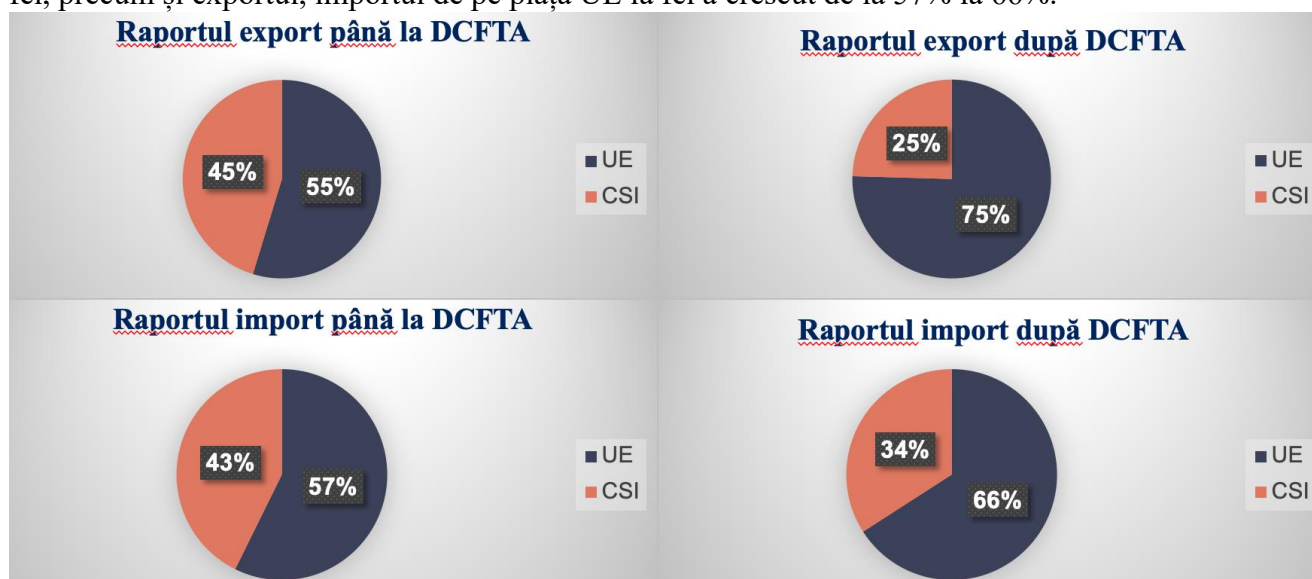

Fig.3. Raportul fluxurilor comerciale a Moldovei cu UE și CSI după și până la semnarea DCFTA
Sursa: Elaborat de autor în urma cercetării a Băncii de date statistice a Moldovei

Această creștere a fluxurilor comerciale și reorientarea lor spre piața UE a fost o consecință a semnării DCFTA, și o urmare a lichidării de taxe vamale, care creează condiții favorabile pentru o avansare economică mai rapidă a statului nostru.

CONCLUZII

În urma semnării Acordului de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător între Republica Moldova și UE s-au stabilit relații mai strânse de parteneriat conform cărora au fost implementate diverse reforme ce au dezvoltat economic țara noastră. Proiectele de susținere a UE în Moldova au dus la echilibrarea relațiilor comerciale dintre părțile semnatare a acordului. La fel, din cauza condițiilor financiare mai favorabile pentru Moldova în urma semnării DCFTA, fluxurile sale comerciale au fost reorientate spre piața UE, însă parteneriatul cu CSI nu va fi niciodată distrus. Pe parcursul cercetării a fost demonstrat că Republica Moldova a început să beneficieze în urma DCFTA, însă rezultatele obținute sunt doar primii pași dintr-o perioadă de tranziție destul de vastă și îndelungată.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE:

- 1) https://mei.gov.md/sites/default/files/informatii_generale_despre_zlsac.pdf
- 2) OLARU S., *DCFTA in the Republic of Moldova- What do SMEs know about it?* Sibiu: Revista Economică, 2017, P 109, <http://dcfta.md/uploads/0/images/large/69108olaru.pdf>
- 3) UE4Business, *Ghidul Acordului de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător*. Chișinău: 2018, P 4, https://consulting.md/files/reports/27/DCFTA_ro.pdf
- 4) <https://mei.gov.md/sites/default/files/myths.pdf>
- 5) <http://dcfta.md/cele-mai-apreciate-rezultate-ale-unui-proiect-sunt-cele-vizibile-si-cele-care-pot-fi-cuantificate-1>
- 6) https://statbank.statistica.md/PxWeb/pxweb/ro/40%20Statistica%20economica/40%20Statistica%20economica_21%20EXT_EXT010_serii%20anuale/EXT010600.px/

Coordonator științific: DODU-GUGEA Larisa, dr., conf. univ.
Academia de Studii Economice din Moldova
Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61, www.ase.md
e-mail: dodu-gugea.larisa@ase.md